

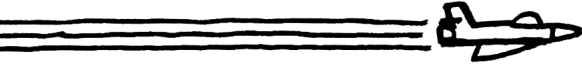
KELALAKA BİR KERTENKELENİN GÜNLÜKLERİ

PATRICK NESS

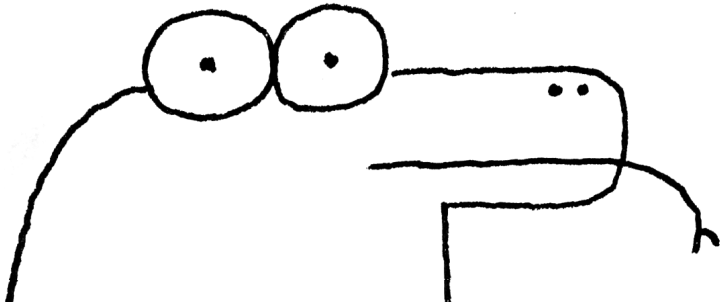
RESİMLEYEN: TIM MILLER

 tudem

KELALAKA BİR
KERTENKELENİN
GÜNLÜKLERİ

PATRICK NESS
RESİMLEYEN: TIM MILLER

KELALAKA BİR KERTENKELENİN GÜNLÜKLERİ

© 2025, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ

1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2024, Patrick Ness

resim hakları © 2024, Tim Miller

İlk baskı 2024 yılında, İngiltere'de *Chronicles of a Lizard Nobody* adı ile Michelle Kass Associates Ltd aracılığıyla, Walker Books Limited, London SE11 5HJ tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın metin hakları Michelle Kass Associates Ltd, görsel hakları Walker Books Limited, London SE11 5HJ aracılığıyla ve AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı ile anlaşmalı olarak alınmıştır.

YAZAR: Patrick Ness

RESİMLEYEN: Tim Miller

TÜRKÇELEŞTİREN: Ümit Mutlu

EDİTÖR: Yağmur Yavaş

DÜZELTİ: Hazal Çevik

SON OKUMA: Berna Akkıyal

GRAFİK UYGULAMA: Aslı Kayalarlıoğulları Kurt

BASKI VE CİLT: Güngörler Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Saray Mahallesi 658. Cadde No:11 Kahramankazan/Ankara
Tel: 0312 394 28 82

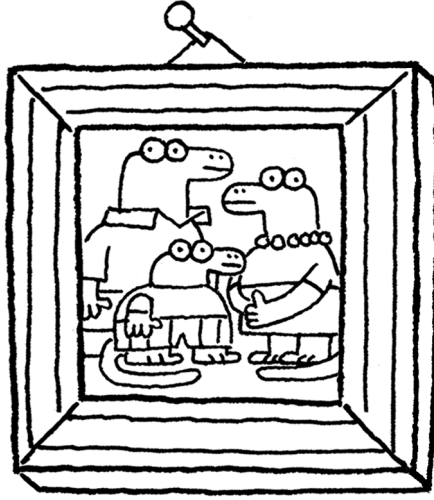
Birinci Baskı: Nisan 2026 (2000 adet)

ISBN: 978-625-380-083-3

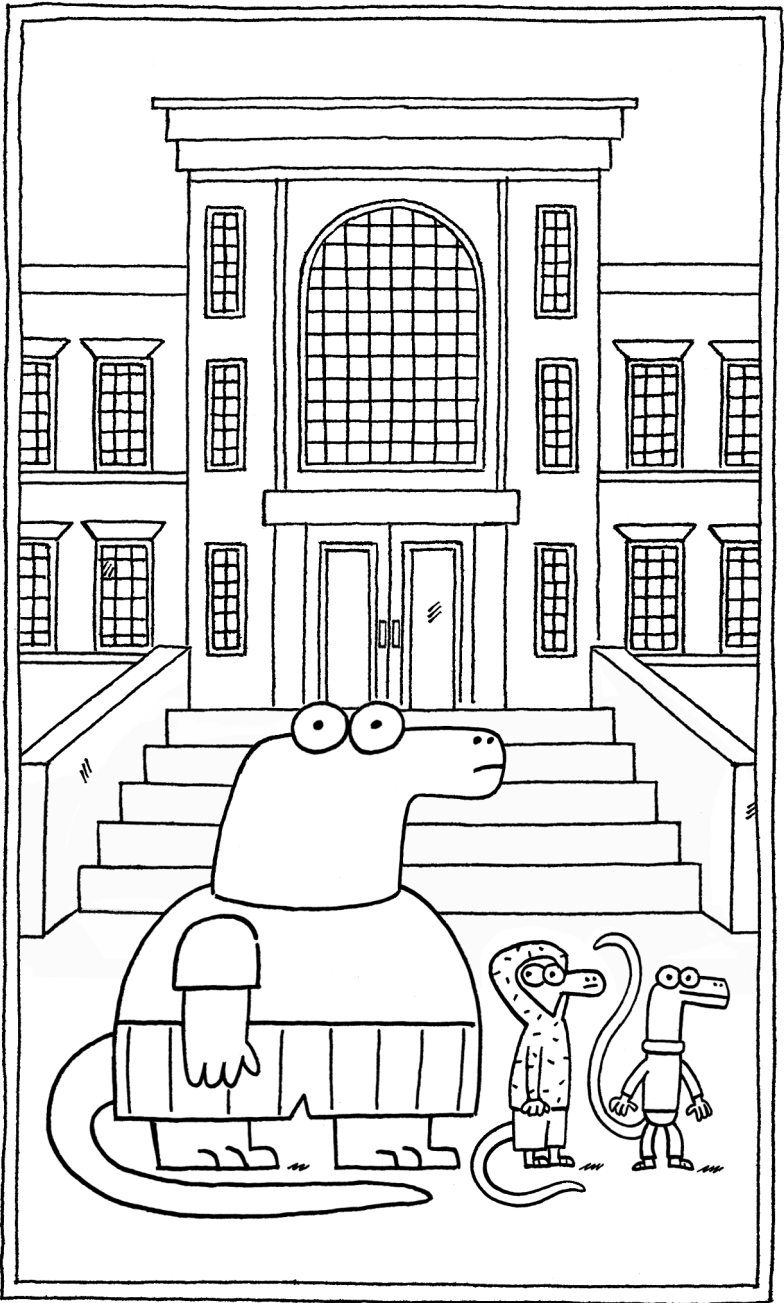
Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 49889

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez, çoğaltılamaz.

Can dostlarım, vaftiz oğullarımın kıymetli ailesi,
değerli film yapımcıları
Shamim ve Hanan'a

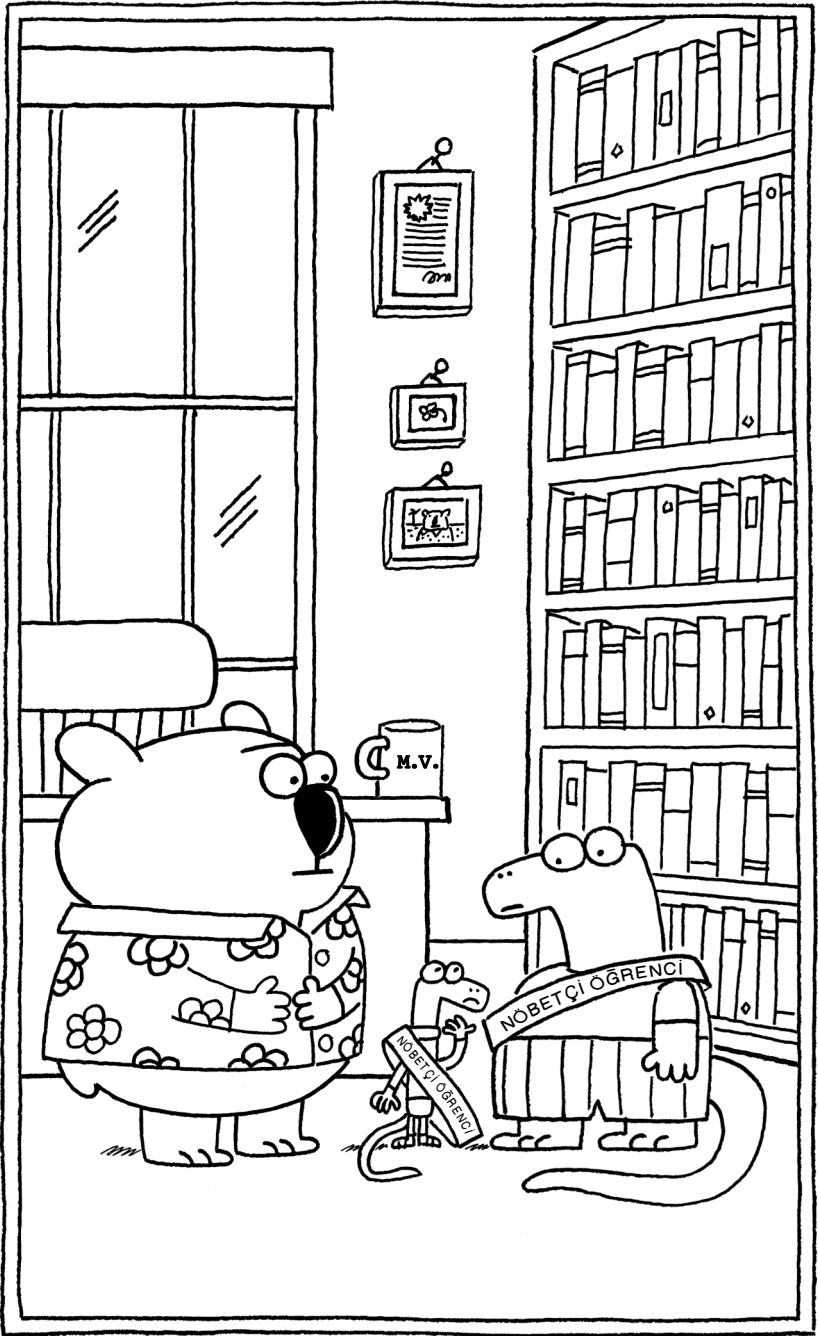
NÖBETÇİ ÖĞRENCİLER

“Siz ikinizi nöbetçi öğrenci yapıyorum,” dedi Okul Müdiresi Vombat, sonra da hızlıca ekledi: “Ama merak etmeyin, monitör kertenkelesi olduğunuz için değil.”

Zek çenesini tutamadı. “İyi de tüm nöbetçi öğrenciler monitör kerten...”

“Rastlantı işte,” dedi Müdire Vombat, onun sözünü keserek. “Bütün gün bilgisayar monitörüne, telefon monitörüne bakacağınıza biraz da koridorlara bakın. Koridorlarda dolanmaması gereken öğrencilere karşı gözünüzü dört açın. Sizin birer monitör kertenkelesi olmanız tamamen rastlantı...” Telaşlı görünüyordu ama bir okul müdürünün telaşlı görünmesinden ne çıkardı ki? Ayrıca, hangi öğrenci bunu müdürün yüzüne söyleyebilirdi?

“Biraz telaşlı görünüyorsunuz,” dedi Daniel. Zek onun karnına dirsek attı hemen. “Ah!”

“Zaten çok kolay bir iş,” diye devam etti Müdire Vombat, Daniel hiçbir şey söylememişçesine. “Nöbetiniz sırasında koridorlarda gezinen birini gördüğünüzde, koridorda gezinmesi için izin belgesi var mı, onu soracaksınız. Belgesi varsa sorun değil. Ama yoksa hemen bana göndereceksiniz. Sorusu olan?”

“Benim bir sorum var,” dedi Daniel. “Poponuzu zırh olarak kullanabiliyor musunuz gerçekten de?”

“Evet,” dedi Müdire Vombat. “Vombatsal bir olay. Başka?”

“Ya birinin izin belgesi yoksa ve yanınıza gelmek de istemezse?” diye sordu Zek.

“O zaman o öğrencinin ismini not edin ve yanıma gelmek istemediğini bana söyleyin.”

Zek biraz düşündü. “Bu işin bizi okulun en sevilen tipleri yapmayacağı kesin.”

“Ama okula hizmette bulunacaksınız,” dedi Müdire, gülümseyerek. “Ve beni çok mutlu edeceksiniz.”

“Ee tabii, bu da hoş bir şey,” dedi Zek, “fakat düşünmeden edemiyorum hâlâ: Bence bu iş, monitör kertenkelesi olduğumuz için bize patladı. Daniel ve bana yani.”

Daniel aynı fikirdeydi, kafasını salladı ve dedi ki: “Şu popo meselesine dönersek... Poponuz çelikten mi? Tank gibi mi yani?”

Müdire Vombat başını iki yana salladı. “Bildiğin kemik. Kendimizi tehdit altında hissederseniz, yerde bir deliğe gireriz hemen, mabadımız da bizi yırtıcılara karşı korur.”

“Acayip iyiymiş ya,” dedi Daniel, etkilenmişçesine.

“Yani düşününce, Alicia da monitör kertenkelesi,” dedi Zek, onlar dışındaki tek nöbetçi öğrenciyi hatırlatarak.

“O da rastlantı. Ayrıca, arkadaşınızla birlikte nöbetçilik yapmak istersiniz diye düşünmüştüm.”

“Hepimiz kertenkeleyiz diye otomatikman arkadaş olmak zorunda değiliz,” dedi Zek.

Müdire Vombat enikonu şaşırıldı. “Alicia’yla arkadaş değil misiniz?”

“Alicia’yla tabii ki arkadaşız,” dedi Zek, “ama aynı türden olduğumuz için değil.”

“Hah, iyi bari,” dedi Müdire, rahatlayarak. “Öğrencilerimin birbiriyle iyi geçinmesini isterim. Şimdi, yeni göreviniz ilk dersten sonraki teneffüste başlıyor; ayrıca öğle yemeğinden önce ve sonra da nöbet tutacaksınız. Üstelik hemen harekete geçerseniz, sınıfa geç gitme izniniz de benden! Dahası...” Heyecandan gözleri büyüdü. “...kuşak takacaksınız!”

İki tane kıpkırmızı kuşak çıkardı. Daniel ve Zek kuşaklara öylece baktı. Sonra Müdire, tüylü, tombul kollarıyla kuşakları masanın üstünden Daniel ve Zek’in kafasına fırlattı âdeta. Daniel’ın kuşağı ta dizlerine kadar geliyordu, Zek’inkiyse omuzlarına ancak yetiyordu.

Zek, plastik Őeyi parmađıyla dűrtűkleyince biraz lekeli olduđunu fark etti.

Daniel, Műdire Vombat'a baktı. "Bunun yerine popo zırhı alsak olmaz mı?"

KORİDORLARI NÖBETLEMEK

“Ben hâlâ aynı şeyi düşünüyorum: Monitör kertenkelesi olduğumuz için,” dedi Zek. Öğle yemeğinden önce, Daniel ve Alicia’yla birlikte koridorun ortasında, üstlerine tam oturmayan kırmızı kuşaklarıyla duruyorlardı.

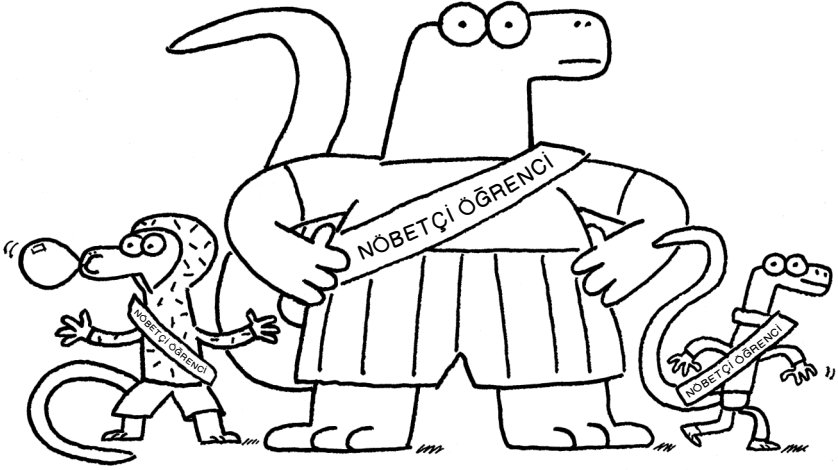
“Monitör kertenkelesi olduğumuz için *ne* olmuş?” diye sordu Alicia, sakız çiğneyerek, akıllı bir karış havada.

“Müdire Vombat bizi bu yüzden nöbetçi yaptı yani.”

“Yok ya, rastlantı işte,” dedi Alicia. Sakızı bir yanağın-
dan ötekine geçirdi. “Neyse, büyük çocukları dert etmemi-
ze gerek yok. Sorun, küçüklerde. Ya sürekli ağlayıp duru-
yorlar ya da seni anneleri sanıyorlar.”

Bunu der demez koridorun sonuna baktı Alicia, o yüz-
den Zek de yanıt vermesi gerekip gerekmediğini bilemedi.
Alicia hep böyleydi: Asla gözlerinize bakmazdı, hatta çoğu
zaman sizi dinlemezdi bile, sanki aklında hep başka dü-

şünceler olurdu. Zek ve Daniel onu ta anaokulundan beri tanıyordu. Henüz ufacak tefecik birer kertenkeleydi üçü de, süleymancıktan daha büyük değillerdi, yüzde kırkları kuyruk, yüzde ellileriye gözdü. Aynı kuluçka yatağında doğmuşlardı –ki o yatak da aslında tepelerinde bir ampul ve beyaz bir havludan ibaretti– ama bir kertenkeleyle aynı kuluçka yatağında doğmuşsanız, o kertenkele arkadaşınız olarak *kalıyordu* işte.

“İzin belgeleri olmayanları havaya uçurabilir miyiz?” diye sordu Daniel, ümitle.

“Evet,” dedi Alicia.

“Hayır!” dedi Zek. “Müdire Vombat, belgesi olmayanları ona göndermemizi söyledi.”

“Böylece onları *kendisi* havaya uçurur,” dedi Alicia.

“Hayır, uçurmaz.”

“Bunu bilemeyiz ki,” dedi Daniel. “Bence uçurur. Hem de poposuyla.”

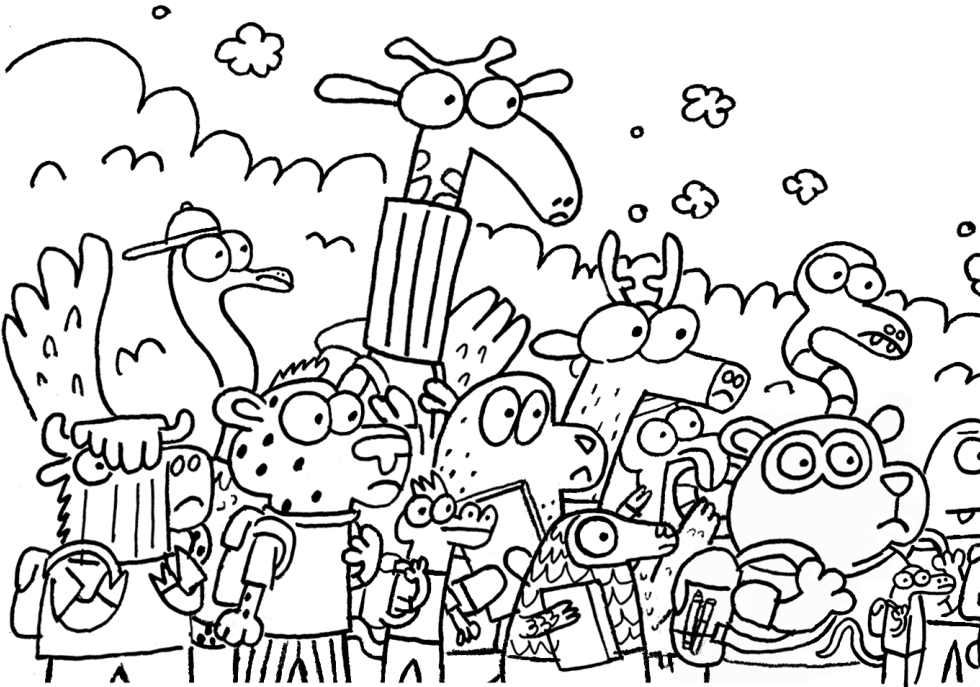
“Zırlı poposuyla,” dedi Alicia.

“Havaya uçurmasının hiçbir gereği...”

“İşte geliyorlar,” dedi Alicia, hâlâ koridorun ucuna bakarak.

Zek ve Daniel da Alicia'nın gözlerini diktiği yere baktı. Koridor sessizdi. Tüm kapılar kapalıydı.

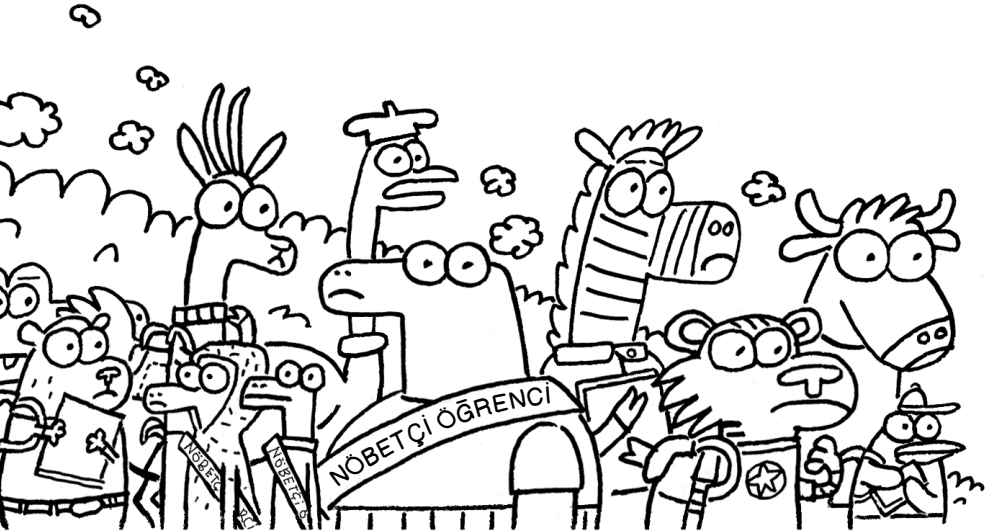
“Ne?” dedi Zek ama tam o sırada teneffüs zili çaldı, sınıf kapılarının tamamı açıldı ve Zek ile arkadaşları ansızın, bir öğrenci selinin ortasındaki kaya parçaları oluverdi.

“İZİN BELGELERİNİZ!” diye bağırdı Daniel, ciğerlerini parçalayarak. Yavru bir ceylan, kalem kutusunu düşürüp ağlamaya başladı. “İZİN BELGENİ GÖSTER!” diye bağırdı Daniel, o kıza da.

“Önce zilin tekrar çalıp herkesin kantine gitmesi gerekiyor, o zamana kadar izin belgesi göstermek zorunda değiller,” diye açıkladı Zek, ceylanı yerden kaldırarak. Sonra kalem kutusunu da alıp kıza verdi. Fakat kız, Zek’in dizine çifte savurdu ve koşarak kaçtı. “Hey!” diye bağırdı Zek, onun arkasından.

“Dememiş miydim?” dedi Alicia. “Asıl dikkat etmen gerekenler, küçükler.”

Zek, şortunun bir paçasını yukarı kaldırdı ve hem dizinin hem de Fransa'nın iyi olup olmadığına baktı.

“Herkes iyi mi?” diye sordu dizine.

“Zut alors!” dedi minicik bir ses; Fransızcadaki “Öf ya!” anlamına geliyordu bu. Ama zaten Zek ne zaman dizini bir yere çarpsa Fransa aynı şeyi söylerdi, o yüzden Zek de paçasını tekrar indirdi ve kırmızı kuşağını düzeltmekle yetindi.¹

Üç kertenkele, okul arkadaşları öğle yemeğine akın edene kadar orada bekledi. Öğrencilerin büyük kısmı onları umursamamıştı zaten. Aslında bu durum, ta en başından beri böyleydi; kertenkeleler okula geldiği günden beri... Okulda, şehrin farklı bölgelerinden –ki Zek'in dürüstçe, başkalarınınsa kibarca söyleyebileceği gibi *fakir* semtlerdi bunlar– pek çok öğrenciyi bir arada okutabilme programı başladığında da aynı şey olmuştu. Gerçi umursanmamak, kertenkeleler için sorun değildi, her zamanki şeydi. Bu okulda, bizim üç monitör de dâhil tüm kertenkeleler; yani okul bandosunda müzik aleti çalan bir grup geko ile nefesi berbat kokan –ama *herkese* berbat kokan; memelilere de, kuşlara da, kertenkelelere de berbat kokan– bir komodo ejderi de sürekli yok sayılıyordu. “Of, zavallı Beth,” dedi Zek, aklına o gelince. O kız da teknik olarak bir monitör kertenkelesiydi ama komodo ejderi alt türüne ait olmak

1 Hiç merak etme sevgili okur, Fransa ve Zek'in dizi arasındaki mevzuya tekrar döneceğiz. Bilim insanları böyle durumlar için, “Ne acayip bir olay ya!” derler. [Y.N.]

Zek bir kertenkele. Ama sıradan bir kertenkele değil.

Çünkü Zek'in tuhaf bir okulu, başını sürekli belaya sokan arkadaşları ve dizinde yaşayan... Fransa var. Evet, yanlış okumadın.

Bir gün Zek'in yolu okulun en korkulan kuşu Pelikarnas'la kesişir ve işler bir anda karışır. Zek kendini hiç beklemediği bir maceranın içinde bulur. Şimdi tek bir soruyla yüzleşmesi gerek: Kahraman olmak mı daha zor, yoksa beladan uzak durmak mı?

Hazır ol, çünkü bu hikâyede her şey biraz kelalaka.

Carnegie ödüllü yazar Patrick Ness'ten kakhaha, kaos ve cesaretle örülmüş unutulmaz bir okul macerası.

Türkçeleştiren: Ümit Mutlu

tudem.com

f x @ m tudemyayingrubu

ISBN: 978-625-380-083-3

9 786253 800833